

Ісаченко О.С.

Студентка 3-го курсу факультету Економіки, підприємництва та права
КЕІ КНУ

Науковий керівник

Теличко О. А., к.ю.н., доцент, факультет економіки, підприємництва та права
КЕІ КНУ

Актуальні зміни ведення фермерського господарства в умовах демократизації України

В умовах демократизації і знаходячись під всесвітнім наглядом і тиском наш уряд активно впроваджує зміни на законодавчому рівні в усіх сферах. Безуваги не опинився і аграрний сектор, 31.03.2016 р. Верховною Радою був прийнятий Закон «Про внесення змін до Закону України «Про фермерське господарство»».

Суттєві зміни знайшли своє відображення у визначенні фермерського господарства. Згідно з ч. 1 ст. 1 Закону України «Про фермерське господарство» (далі Закон) у новій редакції, фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її переробку та реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення фермерського господарства, товарного сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства [1].

Законодавець притримується наступної мети - створення правових, економічних та соціальних передумов трансформації особистих селянських господарств в сімейні фермерські господарства з набуттям статусу юридичної особи чи фізичної особи - підприємця - виробника сільськогосподарської продукції, забезпечення їм повноцінної участі в аграрному ринку та посилення соціального захисту членів таких господарств, стимулювання створення на їх основі життєздатної системи сільськогосподарської обслуговуючої кооперації та подальшого забезпечення комплексного розвитку малих форм господарювання у сільській місцевості [2].

Законопроектом пропонується забезпечити спрощений порядок трансформації особистих селянських господарств в сімейні фермерські господарства, спрощення реєстрації та організації їх господарської діяльності, спрощення процедури отримання дозвільних документів. Відображення цього знаходимо у доповненій ч. 5 ст. 1 Закону, яка передбачає, що фермерське господарство, зареєстроване як юридична особа, має статус сімейного фермерського господарства за умови, що в його підприємницькій діяльності використовується праця членів такого господарства, якими є виключно члени однієї сім'ї [3].

Відтак, законодавець впроваджує сімейні фермерські господарства задля створення на основі сімейних фермерських господарств більш життєздатної системи сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

Наступним нюансом, на який слід звернути увагу, є встановлення обмеження в останньому реченні ч. 5 ст. 1 Закону, яке стосується залучення сімейним фермерським господарством інших громадян лише для виконання сезонних та окремих робіт, які безпосередньо пов'язані з діяльністю господарства і потребують спеціальних знань чи навичок. Законодавець ввів обмеження, яке полягає у залученні працівників лише на сезонні та спеціалізовані роботи.

Докорінні зміни торкнулися питання реєстрації сімейного фермерського господарства. Для створення останнього необхідно, щоб голова сімейного фермерського господарства був зареєстрований як фізична особа – підприємець, це по-перше. По-друге, уклав із членами однієї сім'ї, частиною якої є сам, договір у письмовій формі про створення сімейного фермерського господарства. Особливістю укладення даного договору між родичами є його нотаріальне посвідчення, яке є обов'язковим згідно з ч. 2 ст. 8-1 Закону.

Доводами законодавця щодо прийняття законопроекту є усунення наявних податкових перепон, які нині мають місце при реалізації продукції, вирощеної селянськими господарськими господарствами, та виведення з тіні значного сегменту сільськогосподарської продукції [2].

Серед недоліків, слід зазначити, порядок оподаткування сімейних фермерських господарств. Це має своє відображення у позбавлення їх можливості користуватися тими пільгами, які ще існують для сільськогосподарських товаровиробників.

Можна зробити висновок, що зміни, які були спровоковані хвилею демократизації, знаходяться на початковій стадії, а отже наступні зміни і поправки нададуть закону більш довершений вигляд.

Підбиваючи підсумки, важливо виділити, що впровадження нововведень до Закону дозволить легалізувати та вивести в правове поле діяльність особистих селянських господарств, які фактично трансформувались в сімейні фермерські господарства, як повноправних учасників аграрного ринку, які будуть вести свою господарську діяльність у відповідності до норм чинного законодавства щодо виробників сільськогосподарської продукції [2].

Основним аспектом для доопрацювання Закону є система оподаткування аграрного сегменту. Адже без державної допомоги і відповідних пільг фермерські господарства не мають шансів на конкурентоспроможну діяльність.

Саме прийняття даного Закону не може не викликати позитивних відгуків. Нехай кроки до розбудови села й повільні, але їх наявність дає можливість сподіватись на його подальший динамічний розвиток.

Список використаних джерел

1) Закон України «Про фермерське господарство» від 19.06.2003 № 973-IV, [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/973-15> ;

2) **Пояснювальна записка від 23.12.2014** до Проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств, [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53102 ;

3) Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III, [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> .